

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ars Semper Gaudendi

Demonstrata Ex Sola Consideratione Divinae Providentiae Et Per
Adventuales Conciones

Sarasa, Alfonsus Antonius de

Antverpiae, 1664

§. II. Quia id nemo considerat, ideo nemo vnus suâ conditione contentus
est. Ostenditur autem quàm id contra rationem sit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13517

potest quidquid vult, is cuius voluntati nullus error potest irrepere; clarissime contuincor acquiescere debere me, idque firmissime iudicare, optimum id esse de me quod statuit; & convenientiorem aut locum aut statum, in hoc vniuerso habere non potuisse, nec Diuino honori promouendo, nec saluti meæ procurandæ, quàm eum quem nunc occupo ex Dei decreto. Aut sanè dicendum est, præ Deo me in meâ causâ sapere, in quâ tamen nemo non cœcutit; aut certè Deum quòd convenientius mihi sciuit præstare noluisse; quæ quidem horrenda est blasphemia: cùm nihil ita certum sit, quàm quod *voluntas Dei sit sanctificatio nostra*, adeoque præstare omnia quæ ad eam liquidò conducunt.

Etiam accurato artificio.

1 Thessal.
4.

§. II.

Quia verò Deum status sui auctorem esse nemo considerat, ideo nemo suâ conditione contentus est. Ostenditur autem, quàm id contrarationem sit.

7. **T**Am clara & euidentis est mihi hæc demonstratio, vt eâ probe perspectâ, facillimè cogitationibus omnibus possim occurrere, quæ nos dementant quotidie, magnamque obijciunt animo perturbationem, dolorisque materiam. Ea enim vulgaris, maximeque obuia est dolendi causâ, quòd numquam nobis placeat id quod sumus; neque corpore hoc quo fruimur contenti sumus, neque ingenio, animique dotibus, neque valerudine, neque adeo ijs, quæ naturam superant, gratiæ donis. Vt cumque ea omnia à Deo nobis præstita fateamur, semper tamen conquerimur de defectu; aut non sat multa nobis exhibita ingrati, aut alijs meliora præstantioraque fuisse concessa inuidi querulique causamur. Verùm vt de alienæ felicitatis inuidentiâ non agamus modò, quæso identidem mecum perpendite, quàm late pateant toto orbe contra Deum diffusæ querimonix, etiã eorum qui Diuini nominis nec sunt, nec haberi volunt contemptores: sed vt sit, murmurationis familiaritas, conquerendique consuetudo, pudorem vitio infamiamque detraxit.

Turbamus passim, quia nemo suâ conditione contentus est.

8. Etenim quid vulgare magis tritumque, quàm cùm negotiis mora

Et semper preferimus alienam.

morâ inieitur, aut aliter quàm volebamus res eueniunt (tunc enim potissimum in querimonias abripimur) illico in statum nostrum inuehi, conditionemque detestari nos, per quam factum fuerit, vt his quæ patimur, expositi essemus malis? Ah si Angeli essemus, qui nullâ irgentur corporis curâ, exclamat is qui domesticâ re premitur, operique, lucri causâ, dies noctesque non sine fastidio insudat. O si viri essemus, ingeminat mulier partus doloribus iam exhausta. Si studijs vacare potuissem inquit indoctus, quàm facilis mihi pateret ad commodè viuendum via!

O fortunatum Mercatorem grauis annis

Miles ait, fractus iam longo membra labore!

Contra Mercator, nauim iactantibus Austris,

Militia est potior: quid enim? concurritur; bore

Momento, aut cita mors venit, aut victoria leta.

Horat.
sat. 1.

Qui matrimonio constrictus est, eo se vinculo constringi non debuisse clamat; & sanè si iungi debebat, non huic tamen faminæ in manus conuenire; non huic illa viro sese nubere, nisi perperam oportuisse. Rursus ij ipsi qui castitatis legibus constricti, perfectioris vitæ tenent institutum, etiam de suo statu liberè obmurmurant; non illi se religioni dare, non illam vitæ formam inire è re suâ tuisse; alias esse semitas, aliam viuendi methodum, quâ facilius certiusque perfectionis apicem fuerant consecuturi.

Bone Deus! quid non de te querelarum vbique est! arbitrari ego, nihil non ab illâ sapientissimâ Prouidentia ordine, ritè & sanctè ordinatum; & ecce video turbata omnia, nihil non pessimò collocatum & locò & modò. Qui humili statutus est in gradu, nimis is humilis, nimis is depressus est: qui altiori euectus fastigio, nimium eleuatus dicitur: qui nusquam rebus admouetur ob exiguas animi ingenijque dotes, nihil se agendum quod habeat, ingemiscit: qui dotes eas est consecutus, vt opera eius passim expetatur; miserrimum se exclamat, cuique ne ad necessariam quidem quietem quidquam detur otij: Ecclesiasticorum status nimis commodus videtur multis; sæcularium nimis implicitus & intricatus, quàm vt Dei obsequio sese dedicerent, debitoque faciant fatis. Sic passim queruntur homines. Adeò vt manifestum sit, aut Deum huius constitutionis auctorem designatoremque primum errasse grauitè, aut verò turpissimè er-

rare

rare nos. Illud autem fieri non potest; alterum itaque est verissimum. in nobis erratum non est, verum à nobis erratur gravissimè, dum tam perperam iudicamus. Et quod pessimum est nostro erramus damno; nam peruersum hoc iudicium, maximarum in nobis perturbationum est origo. Istud penitus animo euellendum est & corrigendum, vt sis quietus: frustra que te in hâc miserâ vitâ turbati conquereris, si ipsam primam mali causam in sinu fers, & verò etiam foues.

10. At quò pacto iudicium illud corrigam inquires? certè non corriges disputando ipsemet tecum; verum vt iam à principio edicebam, ingentem illam præcelsamque de Deo opinionem excitando, quâ humanæ & ex tuo tantum commodo enatæ proterantur ratiunculæ, & phantasie sic abigantur, vt ne obstrepere quidem audeant. Illud semper obuersetur animo, maximè cum malis incipit succumbere, totam huius ingentis machinæ constitutionem, & veluti tabulam, Dei designationem esse. Totius autem, te esse partem; parua sis an magna, parum interest, dum pars es. *pusillum enim & magnum ipse fecit*, non aliter quam pictor egregius, minimas etiam, quæque casu projectæ videntur imagines, hominumque velut umbras, non nisi ex ideâ, quam studio figurauit, secundum perspectiuæ leges, educit accuratè.

Obmurmuramus, quia non consideramus, ita nos à Deo in hac vitâ di tabulâ collocatos esse.

11. Iam verò, quod nemo nisi artis imperitus mihi negauerit, vt omnis picturæ decor & symmetria ex eo existit, vt singula quæ exponuntur corpora, debitam seruent inter se proportionem, pro loci in quo constituuntur distantia; atque adeo alterum altero eminentius locari debet, alterum obscurius adumbrari, lætioribus fucis & coloribus educi alterum, prout ars exigit & symmetria, à quâ profus pictoris gloria & fama dependet: ita profectò tibi omnino persuadeas, vniuersi exactam perfectionem, ab eo dependere statu, non quem tu tibi fingis, sed quem tibi effinxit Deus. Sanè is omnia dum in Ideis suis statuit & figurat, suo tempore & loco producenda in lucem; sic concepit omnia, vt in omnibus te conceperit; nec rursus te concepit, nisi conciperet simul ordinaretque omnia. Et si artificis gloria ex rectâ figurarum constitutione pendet, certè iam Diuinæ Providentiæ bona fama, ex te quòd vir sis, ex te quòd imbecillis sæmina; ex te quòd Rex sis, ex te quòd vile mancipium; ex te quòd hebes ingeniò, ex te quòd merum mendicabulum, liquidissimè dependet.

unusquisque enim ut Diuinus ait Paulus proprium donum habet ex Deo, unus quidem sic, alius vero sic. Debitam autem gloriam Deo das, eamque promoues tu quisquis es, ô homo, si statum eum, quem summus artifex magno & prudenti consilio tibi selegit, gratanter acceptes, & lætus dicas; O summe rerum moderator Deus, à te sum id quod sum, neque aliud esse desidero quam quod sum; quia id sum quod ille desiderat esse me, qui à se solus est. 1. Cor. 7.

*Exponitur
murmura-
tionis
huius indi-
gnitas per
compara-
tionem pi-
ctura.*

Et verò, si tam sancto prudentique consilio refragaris, nã tu profectò tantæ Mentis iniurius, qui totam operis, propter te, perdi vis symmetriam. Hoc eminuerò tãdij leuandi causã, lepidius exponamus. An non picturam illam perditum iri dixeris, si obscuriores illæ imagines, & homuncionum dilutę vmbra quæ in vltima picturæ, perspectiuæque regione collocatæ vix comparerent, inter se iunctis animis obmurmurare incipiant, deque suo statu conqueri? nolle profectò, nolle se tantopere ablegari, & in angulum detrudi; maiores esse cupere; neque eos esse, sic abscondi qui debeant & latere inter vmbas; conspici se velle; sat diu se primorum tergoribus obtectos, & hominum oculis ereptos; sat diu se sola summa capita tantum extendisse; ora efferre se velle posthãc, pectus ostendere, quin imò & manus. Quis ad hæc non excandescat? quis non illico sapiens iis id dicat: Inanes masculi, vacua cerebella, aut vestro, quem vobis ars præfixit, state loco, nec gressum mouere, aut illico totã picturã vnico penicillo obducta proscribimini. habetis quod vestrum est, quod res, quod ars, quod locus exigit; refragandi non est licentia; aut si est, non erit impunita. Quod si verò audacior ex illis quis, præ se stantes effigies incipiat vi protrudere & loco dimouere, illudque quasi per contemptum indignabundus tamen dicat; Quid sibi vult coloratus hic gigas, cur mihi antepositur? an aliud quidquam est quàm ego sum? si coloribus constat, & ego colores meos habeo; meminerit sanè & me eodem sub lapide fuisse & se contritum, cum essemus colores meri. Quid ergo hic se toto conspicuus ostentat corpore, vbi ego tantum humeros aut capitis partem exiguam possum proderè? abeat sanè ille, nec mihi officiat; & videbit orbis vniuersus pigmæum me non esse, nec eum qui in lucem claram non potuerim promoueri. Quid faciet ad hæc voces irritatus pictor? certè vmbaticas istas lites non facile.

cilè componet, nisi altiùs originem suam illis ingerendo, clarè dicat: Infani masculi, superbi pygmæi, homunciones vmbatici, meræ vmbra; ingenij mei solius fœtus estis vos: quòd sitis, hoc meum est; illo loco quòd sitis, hoc etiam meum est; imò murmurare quòd possitis, hoc quoque debetis mihi. Rationes meas ne clamoribus vestris interturbate: tales quòd sitis, id exigat ars mea, imò & res vestra. Itaque situm seruate quem dedi, estote quod volui esse vos; sin aliud esse vultis, nec aliud critis, nec verò aliud esse voletis impune. Hæc verò si pictor, pro sua autoritate, seuerus diceret, confestim credo pygmæos omnes, quibus sua bilis fuit, retracturos auriculas, magnòque silentiò occupaturos locum, quem turbati deseruerant; & præ pudore obuelaturos & vultum & os, reuerituri posthâc artificem à cuius ingenio & manu sunt, id quod sunt.

13. Homunciones miseri! miseri inquam quia semper queruli; quid tantopere taciti obmurmuramus conditioni nostræ? modò nos humiles & obscuros, modò nimis hominum oculis expositos nos causamur, nunquam placet id quod sumus. Impudentes verò nos & stolidos! An non id fatis est, è Dei æternâ Mente eductos nos esse, & in hanc mundi tabulam exporrectos, præ infinitis alijs creaturis, quæ eodem iure quò nos condi potuissent? & quia tibi tantum beneficium præstatur, aliquid te habere iuris existimas, vt hoc vel hoc modo, isto vel isto tempore, hoc vel alio statu, in mundi scenam educaris? Quòd si nullum planè ius potes prætereendere, nec beneficium tamen vis agnoscere, saltem nullam tibi fieri iniuriam fatearis necesse est. Quòd si nulla sit iniuria, iniusta sanè tua querimonia est, adeoque Deo iniuria.

*Applicatur
hominibus
compara-
tio.*

14. Adde, quod certè Dei cultoribus summo debet esse solatio, tuo situ & conditione æquè Artificem diuinum honorari, quantumuis esses miserum pædoreque fœdum mendicabulum, quàm si in cælis solem ageres, aut in terris Regem. Nam *pusillum & magnum ipse fecit*, hoc semper attendite; & si bene fecit, ipsius ea est gloria; sin malè, ignominia. Et ignominiosum sibi quid, facere voluisse Deum, credemus nos?

*A cuiuslibet
hominis
particulari
statu depen-
det Dei
gloria.*

15. Denique, an omnes poterant Reges esse, an omnes dominari, an imperare omnes, an omnes esse diuites, an ingeniosi omnes, an omnes coniugio implicari, an omnes esse Ecclesiastici, an

*Neque om-
nes in mû-
di tabulâ,
perfecta vt
sit, aqua-
les esse pos-
sunt.*

*Nec ullus
nus habet,
ut hoc po-
sit si quā
illud.*

mares omnes, an omnes fāmīnæ? Id quidem euicimus vniuersitati rerum non conducere; & verò totus decor pulcherrimæ, quam intuemur, mundi tabulæ periret illico, omnes, quæ effinguntur proponunturque imagines, eiusdem magnitudinis si sint, eiusdem coloris & situs. Quæ demum isthæc esset proportio? sanè nulla, vt tute fateris ipsemet. Quòd si verò æqualitas illa seruari nec potuit nec verò etiam debuit, quò tu quæso iure hoc quod tu vis, esse debuisti potiùs, quàm alius quilibet, qui tibi naturâ æqualis est, & iure non inferior? cur tibi eminentior debebatur locus, excluso illo qui non minor te est? cur tibi debebatur sceptrum, vbi ligo & aratrum in manus dantur non ignobiliores tuis? an quidquam Deo dedisti forsitan, an occulta quædam contulisti merita, cum adhuc in rerum naturâ non eras, vt id fieres, esse quod modo vis? nulla planè. Quid ergo conquereris?

*Et magna-
rum excel-
lentia, à
solâ Dei il-
los extollē-
tis volun-
tate est.*

At nec Reges ipsi vlllo modo meriti sunt, vt ad dignitatem tantam eueherentur. Fateor; sed sunt, id quod Deus eos esse voluit; & præter hanc sanctissimam Dei voluntatem, nihil in eis præclarum est, nihil magnum, nihil quod reuerear. Sic sanè & in maioribus, quæ in picturâ prominent, imaginibus, nihil magnopere admirandum est nisi ars pictoris, artisque sola constitutio: reliqua toti tabulæ sunt communia. Hanc igitur voluntatem Dei in omnibus circumspecte, hanc venerare, hanc adorare, neque in creatis omnibus quidquam obstupesce nisi hanc. Hæc certè solâ es, quidquid es; huic igitur acquiesce; pro hæc, totâ animi contentione & submissione Artifici gratias age, à quo habes gratus, ingratusque esse quòd possis. Hoc confitere, & sic gloriam Dei extendis & auges, non minùs per tuam conditionem quantumuis humilè, quàm Reges Imperatoresque summi, per eam quam præ se ferunt dignitatem. Hæc enim laus Dei est, omnia sic esse ordinata, vt totum parti correspondeat, & pars toti vitium non faciat. Primum, Dei omnia rectè aptantis est industria: secundum, tua est, ô Homo, virtus, disciplina, & Religio. *Hoc enim vt præclare commentator Epicteti, disciplinam omnem continet, se coniungere cum vniuerso & vnum cum eo esse velle.* qui verò sponte suâ vniuerso se coniungit, cum eoque se vnum facit, is profectò vniuersi Conditori Deo coniungitur, & cum eo vnus est: & in hac coniunctione cum eo qui mutari non potest,

16.

*Simpli-
in Epict.
c.18.*

potest, tota hominis consistit quies & perfectio. Verùm hoc vltimum perfequi aliquantulum fortasse non erit abs re, vt parua, quæ supereff, querimoniam fiat satis.

§. III.

Ostenditur quòd statu suo contentum non esse, sit totius vniuersi tranquillitati & ordini se opponere: quod sanè absurdum est.

17. **P**vlchrè hæc dicuntur, inquires, neque sine causâ, si magna pars hominum, ob eas, quæ obuoluuntur querelas de statu dimoueri, & in ampliorem extendi, aut in humiliorem deberent contrahi: certum est rebus humanis tantam mutationem plurimum offecturam. Verùm quid inde aut Deo aut vniuersitati orbis nascetur incommodi, si ego solus statum mutem; & qui modò pauper sum, subito diues fiam; aut qui modò propola cum sim merces vendo, cras iudex in subellijs feram sententiam? Ain verò? Quid ni pari iure, quæ modò es fàmina, cras etiam vir sis? Hoc volo, inquires; & quid exinde quæso cæteris omnibus mali accidet, mihi vni quòd sit melius? Næ tu sanè commodis tuis studes in paucis, & causæ tam ridiculæ patrocinaris egregiè! Quid si ergo cum de muliere in marem transferis, postridiè te status iterum pæniteat, & in mentem veniat Angelum esse debuisse te; an iterum in eum etiam statam transmuetanda es, vt Diuinæ ordinationi acquiescas? Et quid si ne tunc quidem è genio tuo sis, alia efformanda Deo erit rerum vniuersitas, cui tu pro tuo libitu & comodo inferare? Ridiculum id quidem est, imo insanum, vt egregiè Epicteti commentator, *Si uero repugnare, & velle vt vniuersum partem tam vilem sequatur, vnicam tantum ob causam, quia pars vult esse id quod non est.*

At inquires, quid id noceat vniuerso si solus ego alius sum, quam iam sum?

Si uero, ibi.

18. Age verò, tu qui tuis commodis tantopere infudas. Rogas me quid tandem incommodi suboriturum sit, si tibi statum mutare detur pro tuo consilio, & lubentia? Illud sanè; quòd cum omnes mortales eodem hæc in parte tecum sint iure, hoc est, nullo, idem à Deo priuilegium postulari meritò sint, quod tibi

Refutatur hæc obiectio, eo quod omnes homines eodem iure quo tu uolēt gaudere.